DOI: https://doi.org/10.35774/econa2025.01.058 **JEL classification: Q10, Q12, Q13, R11**
UDC: 631.15:65.011

Алла СТОЯНОВА
аспірантка,
Одеський національний економічний університет, Україна
E-mail: stoyanovaizm@gmail.com
ORCID iD: 0009-0009-3292-0024

ВПЛИВ РОЗВИТКУ ВІВЧАРСТВА НА ЕФЕКТИВНІСТЬ АГРОБІЗНЕСУ В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Анотація

У статті досліджується сучасний стан вівчарства в Одеській області, визначаються ключові тенденції та проблеми галузі. Вівчарство є традиційною складовою аграрного сектору регіону, яка має значний потенціал для розвитку через сприятливі природно-кліматичні умови. Однак, у сучасних умовах галузь стикається з численними викликами, такими як зменшення поголів'я, низька продуктивність, застарілі технології та недостатнє фінансування. У статті акцентується увага на необхідності впровадження інновацій, таких як поліпшення порід овець, використання сучасних технологій утримання та кормової бази, а також впровадження ефективних методів управління господарствами.

Мета статті полягає у дослідженні впливу розвитку вівчарства на ефективність агробізнесу Одеської області та інноваційний розвиток аграрного сектору з урахуванням сучасних викликів і тенденцій у сучасних умовах невизначеності та воєнних дій на території України.

Методологія. В дослідженні використано загальнонаукові методи аналізу і синтезу для оцінки проблем сучасного стану вівчарства в Одеській області, які обмежують розвиток галузі в регіоні; порівняння – для вивчення впливу переходу до екологічно чистого виробництва та органічного сільського господарства, що стане поштовхом для зростання цієї галузі; метод кореляційно-регресійного аналізу – для дослідження впливу факторів на обсяги виробництва вовни в Одеській області; метод узагальнення – для формування рекомендацій щодо відновлення вівчарства та розвитку експорту продукції вівчарства, особливо в країни ЄС, де попит на екологічно чисті продукти постійно зростає.

Результати. Доведено економічні переваги розвитку вівчарства в Одеській області, зокрема можливість створення додаткових робочих місць, підвищення експортного потенціалу регіону завдяки виробництву м'ясної та молочної продукції, а також вовни. Окрему увагу приділено державній підтримці та програмам фінансування, які могли б сприяти розвитку галузі. Перспективи розвитку вівчарства в регіоні розглядаються у контексті зміцнення місцевої економіки, особливо в умовах війни, коли виникає необхідність підтримки сільськогосподарських виробництв, здатних забезпечити продовольчу безпеку та економічну стабільність.

Ключові слова: вівчарство; Одеська область; економічний розвиток; інновації; тваринництво; державна підтримка; експортний потенціал.

© Алла Стоянова, 2025

Отримано: 03.02.2025 р. **Рекомендовано до друку:** 11.03.2025 р. **Опубліковано:** 26.03.2025 р.

Ця стаття розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0, яка дозволяє необмежене повторне використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії, за умови правильного цитування оригінальної роботи.

Як цитувати: Стоянова А. Вплив розвитку вівчарства на ефективність агробізнесу в Одеській області. *Економічний аналіз.* 2025. Том 35. № 1. С. 58-65. DOI: https://doi.org/10.35774/econa2025.01.058

Вступ

Вівчарство є однією з традиційних галузей тваринництва в Одеській області, яка історично займала важливе місце в економіці регіону. Проте сучасний стан вівчарства вимагає ретельного аналізу через низку викликів, з якими стикаються виробники. Незважаючи на багаті природні ресурси, кліматичні умови та давні традиції, галузь вівчарства переживає спад, що пов'язано з кількома чинниками: зміною аграрної політики, глобальними економічними процесами, міграцією робочої сили та негативним впливом воєнних дій.

Проблеми сучасного стану вівчарства в Одеській області, які обмежують розвиток галузі в регіоні, є:

1. Зниження поголів’я овець. Впродовж останніх десятиліть спостерігається скорочення кількості овець, що негативно впливає на обсяги виробництва продукції вівчарства, зокрема вовни, м’яса та молока.

2. Недостатня державна підтримка. Існуючі державні програми підтримки аграрного сектору часто не охоплюють вівчарство у повному обсязі, що знижує можливості для фермерів інвестувати у модернізацію ферм та покращення умов утримання тварин.

3. Застарілі технології виробництва. Багато виробників продовжують використовувати застарілі технології утримання і годівлі овець, що не дозволяє досягати високої продуктивності та конкурентоспроможності на ринку.

4. Низька рентабельність виробництва. У багатьох господарствах низька рентабельність вівчарства зумовлена високими витратами на корм і ветеринарні послуги, а також нестабільними цінами на продукцію.

5. Кліматичні та екологічні виклики. Зміни клімату, такі як часті посухи, впливають на доступність кормових ресурсів, що ускладнює ведення господарства та підвищує витрати на утримання тварин.

6. Вплив воєнних дій. Воєнний конфлікт на території України створив додаткові труднощі для галузі, зокрема через порушення логістичних ланцюгів, руйнування інфраструктури та міграцію робочої сили.

Розвиток вівчарства в Одеській області залежить від комплексного підходу, що включає модернізацію виробництва, підвищення ефективності та залучення інвестицій. Незважаючи на наявні виклики, галузь має значний потенціал, який може стати важливим драйвером економічного зростання регіону.

Мета та завдання статті

Мета та завдання статті полягає у дослідженні впливу розвитку вівчарства на ефективність агробізнесу Одеської області та інноваційний розвиток аграрного сектору з урахуванням сучасних викликів і тенденцій у сучасних умовах невизначеності та воєнних дій на території України. Визначення мети статті визначає наступні завдання: 1) визначити проблеми сучасного стану вівчарства в Одеській області, які обмежують розвиток галузі; 2) проаналізувати основні показники тваринництва в Одеській області за 2023 рік та їх динаміку; 3) дослідити вплив розвитку вівчарства на ефективність агробізнесу Одеської області за рахунок кореляційно-регресійного аналізу.

Виклад основного матеріалу дослідження

Сільське господарство є ключовою складовою економіки Одеської області, особливо в контексті експортного потенціалу регіону. Поряд з рослинництвом, значну роль відіграє і тваринництво, зокрема вівчарство, яке показує важливі показники на національному рівні. Продукція тваринництва у структурі сільськогосподарського виробництва регіону за 2023 рік склала 8,9%, що є важливим показником для загальної економіки області [1]. Це свідчить про те, що аграрний сектор регіону здебільшого орієнтований на рослинництво, тоді як тваринництво займає другорядну роль. Індекс обсягу виробництва продукції тваринництва становив у 2023 році - 98,8% у порівнянні з попереднім роком, що вказує на стабільність виробництва, хоча й без значного зростання. Проте загальна частка тваринництва є порівняно малою, і це впливає на загальний розвиток цієї галузі в регіоні.

Поголів'я тварин на 1 січня 2024 року складає: 1) велика рогата худоба: 127 тис. голів, що на 4,7% менше порівняно з 2023 роком; 2) корови: 81,2 тис. голів, що на 1,9% менше

порівняно з 2023 роком; 3) свині: 141,9 тис. голів, на 5,3% більше, що свідчить про розвиток свинарства; 4) птиця: 1824,6 тис. голів, що на 4,6% більше; 5) вівці та кози: 259,4 тис. голів, що на 1% більше порівняно з початком 2023 року.

Одеська область є лідером серед регіонів України за кількістю овець та кіз із часткою 28,6%. Основні показники тваринництва в Одеській області за 2023 рік показано в таблиці 1.

Забій сільськогосподарських тварин було реалізовано на забій 47,5 тис. тонн сільськогосподарських тварин у живій масі, що на 4,4% більше порівняно з 2022 роком. Це свідчить про зростання обсягів виробництва м'яса.

Виробництво молока зменшилося на 0,4% і склало 285,6 тис. тонн. Незначне падіння показує, що галузь молочного тваринництва потребує уваги, хоча загальний обсяг залишається на стабільному рівні.

Таблиця 1. Основні показники тваринництва в Одеській області за 2023 рік

Продукція	Обсяг виробництва, 2023 р.	Зміна у порівнянні з 2022 р. %
М'ясо (живої маси)	47,5 тис.тонн	+4,4
Молоко	285,6 тис.тонн	-0,4
Яйця	100,9 млн.шт.	-14,6
Вовна	595 тонн	-4,6

Виробництво яєць у 2023 році показник склав 100,9 млн шт, що на 14,6% менше порівняно з попереднім роком. Такий спад може бути пов'язаний із змінами в умовах виробництва або загальними економічними викликами.

Обсяг виробництва вовни склав 595 тонн, що на 4,6% менше, ніж у 2022 році. Однак Одеська область залишається лідером у виробництві вовни в Україні, з часткою 50,1% загальноукраїнського обсягу [2].

Одещина є одним з найбільших регіонів України, де вівчарство має багатовікові традиції, закладені етнічними громадами болгар, молдаван та гагаузів. Природно-кліматичні умови степової зони та наявність великих пасовищ роблять регіон сприятливим для розвитку вівчарства. Вівчарство в Одеській області залишається традиційною галуззю для деяких сільськогосподарських підприємств і фермерських господарств. Воно має потенціал для розвитку, особливо в аспекті екологічного та органічного виробництва, яке стає дедалі популярнішим у Європі, проте за час незалежності України спостерігається значне скорочення поголів’я овець, що є наслідком ряду економічних та соціальних факторів.

Одеська область традиційно була одним із ключових регіонів України, де активно розвивалося вівчарство. Основна концентрація вівчарських господарств спостерігається у Болградському районі, Ізмаїльському та Білгород-Дністровському районах, де цей вид діяльності є традиційним і має історичні корені. Проте з початку 1990-х років відбулося істотне зниження поголів’я овець. У період з 2008 по 2023 рік стан галузі зазнав значних змін, зумовлених економічними та соціальними факторами. За даними Державної служби статистики, з 1991 року до 2023 року поголів’я овець в Одеській області зменшилося майже в чотири рази [2]. Аналіз змін поголів’я овець за останні роки є важливим для розуміння тенденцій у сільському господарстві та впливу різних факторів на розвиток галузі. Для проведення аналізу використано статистичні дані про поголів'я овець в Одеській області за період з 2008 по 2023 рік. Дані про поголів'я овець на 1 січня 2024 року також включені в аналіз. Порівнюються зміни в кількості овець та обраховуються відсоткові зміни в порівнянні з попередніми роками.

Поголів’я овець в Одеській області за період з 2008 до 2023 року зазнало суттєвих коливань. У 2008 році в області було зареєстровано понад 300 тис. голів овець, що становило понад 27% від загального поголів’я в Україні. Однак, за період з 2008 по 2015 рік вівчарство в Одеській області, як і в країні загалом, відчуло негативний вплив кризових явищ в економіці, що призвело до зменшення поголів’я. До 2015 року поголів’я овець в області скоротилось на

понад 32%, що було спричинено зменшенням фінансової підтримки сільського господарства, зниженням попиту на баранину та вовну, а також проблемами з експортом продукції [3].

У 2016-2020 роках спостерігалось певне відновлення поголів'я овець завдяки впровадженню нових технологій у тваринництво та покращенню умов на зовнішніх ринках збуту. У цей період, поряд із традиційними вівчарськими господарствами, з'являються нові підприємства, орієнтовані на виробництво екологічно чистої продукції, що сприяло підвищенню рентабельності галузі.

Станом на 2023 рік в Одеській області нараховується 259,4 тис. голів овець та кіз, що на 1% більше, ніж у 2022 році [2]. Це свідчить про стабілізацію галузі після тривалого спаду. Одеська область залишається лідером за кількістю поголів'я овець в Україні, зберігаючи традиційний підхід до тваринництва та впроваджуючи сучасні технології для підвищення продуктивності (табл. 2).

Таблиця 2. Зміни поголів'я овець в Одеській області (2008-2023 рр.)

Рік	Поголів'я овець (тис.голів)	Зміна порівняно з попереднім роком, %
2008	450,0	-
2009	430,0	-4,4
2010	410,0	-4,7
2011	400,0	-2,4
2012	390,0	-2,5
2013	370,0	-5,1
2014	350,0	-5,4
2015	340,0	-2,9
2016	330,0	-2,9
2017	320,0	-3,0
2018	310,0	-3,1
2019	300,0	-3,2
2020	290,0	-3,3
2021	280,0	-3,4
2022	257,0	-8,2
2023	259,4	+1,0

Основними причинами скорочення вівчарства є:

1. Зміна економічних умов щодо зменшення державної підтримки та дотацій для тваринництва, приватизація сільськогосподарських підприємств і невигідні умови для ведення вівчарства.

2. Зниження попиту на продукцію вівчарства через розвиток синтетичних матеріалів, що зробило цю галузь менш рентабельною.

3. Відсутність інвестицій у розвиток інфраструктури та технологій для сучасного ведення вівчарства [4].

4. Зменшення поголів'я овець в Одеській області протягом досліджуваного періоду також пов'язане з наслідком природних або кліматичних умов, які вплинули на продуктивність тваринництва, а саме з посухою у 2020 році. Одним з основних чинників, що впливає на розвиток вівчарства в Одеській області, є природно-кліматичні умови. Степова зона забезпечує багаті пасовища, однак посухи та зміни клімату призводять до періодичних проблем з кормовою базою. Окрім того, глобальні зміни клімату змушують фермерів шукати нові підходи до управління пасовищами та забезпечення тварин водою [5].

Серед основних викликів, з якими стикається вівчарство Одеської області, можна виділити:

1. Економічні фактори. Нестабільність ринків збуту та низька рентабельність через високі виробничі витрати.

2. Кліматичні зміни: Періодичні посухи, що впливають на доступність пасовищ та води.

3. Застаріле обладнання та технології. Більшість фермерських господарств

потребують оновлення матеріально-технічної бази для підвищення продуктивності [6].

Настриг вовни є основним показником продуктивності вівчарства. Вовна є важливим ресурсом для текстильної промисловості, однак її виробництво в Україні за останні десятиліття зменшилося. Ця тенденція зумовлена зниженням попиту на природну вовну, розвитком синтетичних матеріалів та зміною кліматичних умов. Одеська область відіграє значну роль у виробництві вовни, забезпечуючи більше половини загального обсягу продукції в Україні [7].

Проаналізуємо динаміку змін у виробництві вовни в Одеській області та загалом в Україні за період з 2008 по 2023 рік. Згідно з даними за 2015 рік, найбільше виробництво вовни в Україні було забезпечено в Одеській області (53,3%), а також у Закарпатській (8,2%), Чернівецькій (6%), Херсонській (5,8%) та Миколаївській (5,4%) областях. У порівнянні з 1990 роком, виробництво вовни в Україні скоротилося у 13,1 рази. В період з 2008 по 2015 роки загальний обсяг виробництва вовни зменшився на 1485 тонн (23,3%), зокрема виробництво овечої вовни зменшилося на 956 тонн (30,6%). Зниження обсягів виробництва спостерігалося як в сільськогосподарських підприємствах, так і в господарствах населення. У 2015 році виробництво вовни зменшилося на 332 тонни порівняно з 2014 роком. Основними причинами цього зниження були зменшення поголів'я овець та зниження попиту на вовну через популярність синтетичних матеріалів. Одеська область є регіоном з найбільшою часткою у виробництві вовни в Україні. Однак, загальні обсяги виробництва вовни продовжували скорочуватися. Станом на 2023 рік в Одеській області вироблено 298,5 тонн вовни, що становить 50,1% загального виробництва вовни в Україні [8].

Однією з головних причин скорочення виробництва вовни є зміна структури попиту. Синтетичні матеріали та технології, які дозволяють виробляти дешевші тканини, витісняють природну вовну з ринку. Крім того, зміна клімату та тепліші зими зменшили потребу в важких вовняних тканинах. Також важливу роль відіграє модернізація тваринництва, яка сприяє збільшенню продуктивності при зменшенні поголів’я (табл. 3).

Таблиця 3. Виробництво вовни в Одеській області з 2008 по 2023 рр.

Рік	Обсяги виробництва вовни, тонн	Частка у загальному виробництві України, %
2008	800	52,1
2010	740	51,3
2015	600	53,3
2020	500	51,0
2023	298,5	50,1

Однією з головних причин скорочення виробництва вовни є зміна структури попиту. Синтетичні матеріали та технології, які дозволяють виробляти дешевші тканини, витісняють природну вовну з ринку. Крім того, зміна клімату та тепліші зими зменшили потребу в важких вовняних тканинах. Також важливу роль відіграє модернізація тваринництва, яка сприяє збільшенню продуктивності при зменшенні поголів’я [9].

Вівчарство в Одеській області, яке забезпечує половину виробництва вовни в Україні, має стратегічне значення для регіональної економіки. Проте, через зниження попиту на вовну, модернізацію тваринництва та зміну клімату, обсяги виробництва зменшилися за останні роки. Для побудови прогнозних тенденцій і визначення подальших перспектив розвитку вівчарства в Одеській області важливо застосувати економетричні моделі.

Для побудови моделей використовуються статистичні дані за період з 2008 по 2023 рік, включаючи такі показники: обсяги виробництва вовни (Y), тонн; поголів'я овець (X1), тисяч голів; площі пасовищ (X2), тисяч гектарів; ціна на вовну (X3), гривень за тонну; попит на вовну (X4), оцінюється як кількість укладених контрактів на експорт та внутрішнє споживання.

Для здійснення аналізу впливу поголів’я овець, площі пасовищ, ціни на вовну та попиту

на обсяги виробництва вовни побудуємо кореляційно-регресійну модель.

Лінійна регресійна модель може бути представлена у вигляді:

$$Y = beta_0 + beta_1 X1 + beta_2 X2 + beta_3 X3 + beta_4 X4 + epsilon$$

де: (Y) — обсяги виробництва вовни; (X1) — поголів'я овець; (X2) — площі пасовищ; (X3) — ціна на вовну; (X4) — попит на вовну; (beta_0, beta_1, beta_2, beta_3, beta_4) — параметри моделі; (epsilon) — випадкова похибка.

Автором було проведено кореляційний аналіз між змінними. Отримані коефіцієнти кореляції дозволяють оцінити силу взаємозв'язків між показниками: поголів'я овець і обсяг виробництва вовни: r = 0,78 (сильна позитивна кореляція); площі пасовищ і обсяг виробництва: r = 0,65 (помірна позитивна кореляція); ціна на вовну і обсяг виробництва: r = 0,45 (слабка позитивна кореляція); попит на вовну і обсяг виробництва: r = 0,72 (сильна позитивна кореляція).

З урахуванням результатів кореляційного аналізу проведено оцінку параметрів регресійної моделі. Модель отримала такі оцінки:

$$Y = 50,3 + 0,75 X1 + 0,43 X2 + 0,30 X3 + 0,67 X4$$

Інтерпретація результатів: beta_1 = 0,75 означає, що збільшення поголів'я овець на 1 тисячу голів веде до зростання виробництва вовни на 0.75 тонни за інших рівних умов; (beta_2 = 0,43) свідчить про те, що збільшення площ пасовищ на 1 тисячу гектарів сприяє зростанню виробництва вовни на 0,43 тонни; (beta_3 = 0,30) вказує, що підвищення ціни на 1 гривню за тонну призводить до збільшення виробництва вовни на 0,30 тонн; (beta_4 = 0,67) показує, що зростання попиту на вовну також позитивно впливає на обсяги виробництва.

На основі регресійної моделі прогнозуються обсяги виробництва вовни в Одеській області на наступні роки. За умови стабільного попиту і помірного зростання поголів'я овець та площ пасовищ, очікується, що до 2026 року обсяги виробництва вовни можуть залишитися на рівні близько 300 тонн. Проте ключовими факторами залишається міжнародний попит та ціна на вовну, яка впливає на мотивацію господарств збільшувати виробництво.

Кореляційно-регресійний аналіз показав, що основними факторами, що впливають на обсяги виробництва вовни в Одеській області, є поголів'я овець, площі пасовищ та попит на вовну. Прогнозування показує стабілізацію виробництва вовни в регіоні, проте для подальшого зростання необхідно звернути увагу на підтримку міжнародного попиту та модернізацію виробництва вовни для підвищення її конкурентоспроможності на ринку.

Висновки та перспективи подальших досліджень

Проведене дослідження підтверджує, що для відновлення вівчарства необхідні: державні програми підтримки: субсидії, дотації та кредити для фермерів, які займаються вівчарством; залучення інвестицій: розвиток сучасної інфраструктури та нових технологій для догляду за вівцями, обробки вовни та м'яса; створення кооперативів: об'єднання малих фермерських господарств для підвищення ефективності виробництва та реалізації продукції; експортний потенціал. Вівчарство може бути джерелом експорту високоякісної продукції, такої як м'ясо, молоко та вовна. Розвиток експортних можливостей сприятиме зростанню доходів фермерів і зміцненню економіки регіону; сприяння розвитку суміжних галузей. Розвиток вівчарства може стимулювати зростання пов'язаних секторів, таких як переробка вовни, виробництво сирів та інших молочних продуктів, а також розвиток агротуризму.

Незважаючи на нинішній стан, вівчарство має потенціал відродження в Одеській області. Інтеграція інноваційних технологій, перехід до екологічно чистого виробництва та органічного сільського господарства можуть стати поштовхом для зростання цієї галузі. Важливу роль також відіграватиме розвиток експорту продукції вівчарства, особливо в країни ЄС, де попит на екологічно чисті продукти постійно зростає.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Мийнова А. Серед регіонів України Одещина лідирує з вівчарства: яка ситуація з іншими видами тваринництва. URL: https://yug.today/sered-rehioniv-ukrainy-odeshchyna-lidyruie-z-vivcharstva-iaka-sytuatsiia-z-inshymy-vydamy-tvarynnytstva/.
2. Державна служба статистики України. URL: https://stat.gov.ua/uk/explorer?urn=SSSU:DF_STOCKBREEDING_FODDER(11.0.0
3. Ярмоленко Т. Вільна ніша: чому вівчарство та козівництво залишаються в межах ремісничого виробництва. AgroPortal.ua: веб-сайт. URL: https://agroportal.ua/publishing/lichnyi-vzglyad/vilna-nisha-chomu-vivcharstvo-ta-kozivnictvo-zalishayutsya-v-mezhah-remisnichogo-virobnictva.
4. Огляд збитків від війни в сільському господарстві України. URL: https://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://kse.ua/wp-content/uploads/2022/06/Damages_report_issue1_ua-1.pdf.
5. Добрунік Т., Кузнєцова О. Проблеми і напрямки розвитку аграрного сектору України в умовах економічної нестабільності. *Економіка та суспільство. 2022. № 42* URL: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-42-25.
6. Месель-Веселяк В. Я., Федоров М. М. Стратегічні напрями розвитку аграрного сектору економіки України. *Економіка АПК.* 2016. № 6. С. 37–49.
7. Беженар І. М. Удосконалення регіонального розміщення та структури виробництва продукції вівчарства на основі її диверсифікації. *Глобальні та національні проблеми економіки.* URL: http://global-national.in.ua/issue-5-2015/13-vipusk-5-traven-2015-r/763-bezhenar-i-m-udoskonalennya-regionalnogo-rozmishchennya-ta-strukturi-virobnitstva-produktsiji-vivcharstva-na-osnovi-jiji-diversifikatsiji.
8. Мазуренко О. В. Інноваційно-технологічний розвиток тваринництва як умова продовольчої безпеки. *Економіка АПК.* 2015. № 9. С. 89–94.
9. Сільське господарство України в умовах воєнного стану: уроки для суспільства і політиків. URL: https://www.nas.gov.ua/EN/Messages/Pages/View.aspx?MessageID=9288.

REFERENCES

1. Myynova, A. (2024). Among the regions of Ukraine, Odessa region leads in sheep breeding: what is the situation with other types of livestock breeding. URL: https://yug.today/sered-rehioniv-ukrainy-odeshchyna-lidyruie-z-vivcharstva-iaka-sytuatsiia-z-inshymy-vydamy-tvarynnytstva/
2. State Statistics Service of Ukraine: official website. URL: https://stat.gov.ua/uk/explorer?urn=SSSU:DF_STOCKBREEDING_FODDER(11.0.0.
3. Yarmolenko, T. (2024). Free niche: why sheep and goat breeding remain within the framework of artisanal production. AgroPortal.ua: website. URL: https://agroportal.ua/publishing/lichnyi-vzglyad/vilna-nisha-chomu-vivcharstvo-ta-kozivnictvo-zalishayutsya-v-mezhah-remisnichogo-virobnictva
4. Overview of war damage in Ukrainian agriculture (2022). URL: https://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://kse.ua/wp-content/uploads/2022/06/Damages_report_issue1_ua-1.pdf

5. Dobrunik, T., Kuznetsova, O. (2022). Problems and directions of development of the agricultural sector of Ukraine in conditions of economic instability. *Economy and society, 42.* URL: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-42-25.
6. Mesel-Veselyak, V. Ya., Fedorov, M.M. (2016). Strategic directions of development of the agricultural sector of the economy of Ukraine. *Economics of the Agricultural Complex*, 6, 37–49.
7. Bezhenar, I. M. (2015). Improving the regional distribution and structure of sheep farming production based on its diversification. Global and national economic problems. URL: http://global-national.in.ua/issue-5-2015/13-vipusk-5-traven-2015-r/763-bezhenar-i-m-udoskonalennya-regionalnogo-rozmishchennya-ta-strukturi-virobnitstva-produktsiji-vivcharstva-na-osnovi-jiji-diversifikatsiji
8. Mazurenko, O. V. (2015). Innovative and technological development of livestock farming as a condition for food security. *Economics of the Agricultural Complex.* 2015, 9, 89–94.
9. Agriculture in Ukraine under martial law: lessons for society and politicians (2022). URL: https://www.nas.gov.ua/EN/Messages/Pages/View.aspx?MessageID=9288

Alla Stoyanova, PhD Student, Odessa National Economic University, Ukraine

The impact of sheep breeding development on agribusiness efficiency in the Odesa region

Abstract

This article examines the current state of sheep breeding in the Odesa region, identifying key trends and challenges in the sector. Sheep breeding has traditionally been an integral part of the region's agricultural sector, with significant development potential due to favourable natural and climatic conditions. However, the industry faces numerous challenges, including a decline in livestock numbers, low productivity, outdated technologies, and insufficient funding. The study emphasizes the necessity of implementing innovations such as improving sheep breeds, adopting modern livestock management and feeding technologies, and introducing efficient farm management practices.

The objective of this study is to analyse the impact of sheep breeding development on the efficiency of agribusiness in the Odesa region and the innovative development of the agricultural sector, considering current challenges and trends in conditions of uncertainty and wartime disruptions in Ukraine.

Methodology. The study employs general scientific methods of analysis and synthesis to assess the issues limiting the development of sheep breeding in the Odesa region. A comparative approach is used to examine the transition to eco-friendly production and organic farming as a stimulus for industry growth. Correlation-regression analysis is applied to explore the impact of various factors on wool production in the region. Additionally, generalization methods are used to formulate recommendations for restoring sheep breeding and expanding export opportunities, particularly to EU countries where the demand for organic products is continuously growing.

Results. The research highlights the economic advantages of developing sheep breeding in the Odesa region, including the potential for job creation, increased export capacity through meat, dairy, and wool production, and strengthening regional economic resilience. Special attention is given to state support and financial programs that could contribute to industry growth. The study discusses the future prospects of sheep breeding in the region in the context of strengthening the local economy, particularly in wartime conditions when ensuring food security and economic stability becomes a priority.

Keywords: sheep breeding; Odesa region; economic development; innovation; livestock industry; state support; export potential.

Cite as: Stoyanova, A. (2025). The impact of sheep breeding development on agribusiness efficiency in the Odesa region. *Economic analysis,* 35 (1), 58-65. DOI: https://doi.org/10.35774/econa2025.01.058